

V PRAZE DNE 9. KVĚTNA 2017

Náměty Svazu průmyslu a dopravy ČR k připravované novele zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Svaz průmyslu a dopravy ČR (Svaz) vítá iniciativu MF ČR k hledání možných pozitivních změn v zákoně o spotřebních daních. Kladně hodnotíme a vážíme si postupu, kdy MF ČR konzultuje možné návrhy s těmi, kterých se dotýkají. Svaz obecně preferuje v daňové oblasti stabilitu, předvídatelnost a minimalizaci administrativní zátěže. Svaz oslovil členy ET pro daně a pojištění a daňové experty z firem, kterých se spotřební daně dotýkají. Z vybraných námětů z praxe jsme se rozhodli podpořit a konkrétními argumenty podložit změny uvedené níže (vyplněno do požadovaného formuláře). Chtěli bychom požádat, aby případné další náměty a záměry na změny v zákoně o spotřebních daních byly předmětem dalších jednání s cílem zamezit negativním nezamýšleným dopadům.

Kontaktní osoba: Bohuslav Čížek, bcizek@spcr.cz

Název formuláře (totožný s názvem e-mailu):

Žádost o náměty k připravované novele zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Název předkladatele návrhu či podnětu:

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Datum odeslání návrhu či podnětu e-mailem:

9.5.2017

Stěžejní ustanovení nebo článek právní normy, ze kterého návrh či podnět primárně vychází:

§ 101, 102 a 104 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Stěžejní judikát SDEU, NSS nebo jiného soudu, ze kterého námět či podnět primárně vychází:

n/a

Zjednodušený popis návrhu či podnětu:

Zdanění zahříváných tabákových výrobků

Podrobný popis návrhu či podnětu:

V nedávné době se objevily inovativní tabákové produkty, které neprodukují kouř, ale aerosol, protože nedochází ke spalování tabáku. Ve srovnání s výrobky produkujícími kouř potenciálně představují pro uživatele nižší zdravotní riziko.

Jde zejména o zahřívání tabákových výrobků. Podle vyjádření Ministerstva financí¹ zahřívání tabákové výrobky nespádají ani do jedné kategorie vybraných tabákových výrobků dle zákona o spotřebních daních. Domníváme se, že nulová daňová zátěž je v souladu s konceptem harm reduction (viz dále).

Současně jsme si vědomi záměru MF tyto výrobky zdanit. To může být vhodné, protože tyto výrobky obsahují tabák a jejich monitoring omezí nelegální obchodování. Domníváme se ale, že protože tyto nové výrobky představují pro spotřebitele potenciálně nižší zdravotní rizika, mělo by jejich daňové zatížení být podstatně nižší než daňové zatížení tabáku ke kouření.

Navrhované řešení:

Doplnění písm. d) do § 101 odst. 3 zákona o spotřebních daních např. v tomto znění:

d) tabákem k zahřívání zpracovaný tabákový výrobek, který je připraven k zahřívání a který při zahřívání uvolňuje aerosol bez spalování tabákové směsi.

Doplnění kategorie zahřívání tabáku do odst. 3 § 102 např. v tomto znění:

¹ <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2017/zadna-nova-cigareta-dani-neunika-28155>

(3) Základem daně u doutníků a cigarillos je množství vyjádřené v kusech a u tabáku ke kouření **a tabáku k zahřívání** množství vyjádřené v kilogramech.

Do § 104 je možno případně doplnit, že základem daně je hmotnost tabákové směsi ve výrobku obsahujícím tabák k zahřívání.

Pokud sazba nebude nulová, bude ji třeba doplnit také do § 104. Sazba by měla odpovídat nižšímu riziku, i když si současně uvědomujeme, že sazba nižší o 90 %, což by odpovídalo o 90 % nižšímu obsahu škodlivin v zahříváném tabáku (viz dále), by mohla být z různých důvodů vnímána jako příliš nízká.

Poznámky a ostatní informace:

Nižší obsah škodlivých látek v aerosolu vzniklém zahříváním tabáku ve srovnání se spalováním tabáku potvrzuje výzkum publikovaný v odborných časopisech.²

Pokud se Ministerstvo financí rozhodne uvalit na zahřívání tabákové výrobky spotřební daň, měly by být zatíženy podstatně nižší sazbou než tabák kouření. To je v souladu s konceptem harm reduction.

Koncept harm reduction je v odborné lékařské diskusi široce uznávaným přístupem. Podle něj je součástí prevence poškození zdraví souvisejícího s kouřením úsilí, aby kuřáci nahradili cigarety jinými výrobky obsahujícími nikotin (zejména bezdýmny tabák včetně tabáku k zahřívání či e-cigarety), které vykazují významně nižší riziko poškození zdraví v porovnání s tradičními cigaretami.³ Odborníci se rovněž shodují v tom, že součástí přístupu harm reduction, by měla být i nižší daňová zátěž bezdýmného a zahříváného tabáku, která odpovídá jejich potenciální nižší rizikovosti ve srovnání s tabákovými výrobky ke kouření.⁴

Základ daně by měl být stanoven v kg, protože se jedná o nové, nestandardizované výrobky, které se v současné době vyvíjejí, vyrábějí a prodávají v různých tvarech i velikostech. Existují platformy využívající jednotková balení tabáku, i platformy využívající sypaný tabák. Každý výrobek tak obsahuje jiné množství tabáku. Hmotnost tabáku je tak nejlepším měřítkem daňové zátěže. Ke stejnému závěru došli i ve Velké Británii, jak lze vyčíst z veřejné konzultace týkající se zahřívání tabákových produktů.⁵

(K tématu existují i veřejně dostupné informace, např.:

<https://techcrunch.com/2015/03/11/this-was-published-at-4-20/>).

² Např. studie Schaller, J. P. a kol.: „Evaluation of the Tobacco Heating System 2.2. Part 2: Chemical composition, genotoxicity, cytotoxicity, and physical properties of the aerosol“, Regulatory Toxicology and Pharmacology 81 (2016) str. S27-S47 uvádí: „The low operating temperature of [tobacco heating system] THS2.2 caused distinct shifts in the aerosol composition compared with [the reference cigarette] 3R4F. This resulted in a reduction of more than 90% for the majority of the analyzed harmful and potentially harmful constituents“

³ Např. Vavrinčíková, L.: „Harm reduction a užívání tabáku“, 2012, skriptum 1. lékařské fakulty UK uvádí: „Kombinace vysokého stupně potenciální škodlivosti užívání tabáku (zejména kouření) a vysoké míry rozšíření jeho užívání vede k úvaze, že zvlášť u tabáku je uplatňování pragmatického harm reduction přístupu žádoucí. Minimalizace škod v souladu s diskursem „veřejného zdraví“ je oficiálním pilířem evropské protidrogové politiky“.

⁴ Otevřený dopis prof. Evy Králíkové a Clivea Batese náměstkyni ministra zdravotnictví Lence Tesce Arnoštové z 9. dubna 2017: „Navrhujeme níže osm prvků možného přístupu k další diskusi. ... 2. Zdanění. Využití daňového systému k podpoře preference výrobků s nízkým rizikem. Zvýšení rozdílu v daních může motivovat k přechodu z vysoce rizikových výrobků na ty s rizikem nízkým. Tedy zvýšení daní ze spalovaného tabáku v rámci norem EU, zatímco zdanění bezdýmných výrobků by bylo velmi nízké.“ (<https://clivebates.com/documents/CzechLetterApril17-CZ.pdf>):

⁵ „The government is minded that heated tobacco duty should be calculated based on weight. As there are a number of different types of heated tobacco products, calculating duty by weight is more flexible as it does not necessitate a one-size fits all approach for very different products. Calculating the duty based on weight also means that the duty could be directly based on the amount of tobacco contained in the product.“

<https://www.gov.uk/government/consultations/tax-treatment-of-heated-tobacco-products/tax-treatment-of-heated-tobacco-products>

Ať už bude na tabák k zahřívání uvalena sazba v jakékoliv výši, nelze v blízké budoucnosti očekávat významné daňové výnosy, protože se tyto výrobky v ČR dosud neprodávají.

Uvalení spotřební daně na zahřívání tabákové výrobky rovněž zvýší administrativní zátěž dovozců, příp. výrobců, avšak pokud budou použity existující postupy pro správu spotřební daně, bude dopad na administrativní náklady nevýznamný.

Název formuláře (totožný s názvem e-mailu):

Žádost o náměty k připravované novele zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Název předkladatele návrhu či podnětu:

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Datum odeslání návrhu či podnětu e-mailem:

9.5.2017

Stěžejní ustanovení nebo článek právní normy, ze kterého návrh či podnět primárně vychází:

§ 1 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách
§ 103 ad. zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
vyhláška č. 275/2005 Sb.

Stěžejní judikát SDEU, NSS nebo jiného soudu, ze kterého námět či podnět primárně vychází:

n/a

Zjednodušený popis návrhu či podnětu:

Zjednodušení procesu registrace cen cigaret

Podrobný popis návrhu či podnětu:

Registrace cen cigaret pro konečné spotřebitele probíhá dle zákona o cenách. Příslušným cenovým úřadem je Celní úřad pro střední Čechy. Návrhy na ceny se dle zákona o spotřebních daních zasílá do 10. dne daného měsíce a ceny jsou pak stanoveny cenovým rozhodnutím celního úřadu a vydány ve Sbírce zákonů a v Cenovém věstníku MF.

Tento postup není flexibilní a neumožňuje operativně reagovat na měnící se tržní situaci. Změna ceny trvá od identifikace potřeby do změny ceny na trhu mezi 20 a 50 dny a je ji možno učinit pouze jednou měsíčně.

Doporučujeme proto změnit systém stanovování cen tak, aby ceny nebyly stanovovány cenovým rozhodnutím podle zákona o cenách, ale pouze registrovány příslušným celním úřadem. To by umožnilo flexibilní změny cen pro konečné spotřebitele.

Navrhované řešení:

Odstranění § 1 odst. 6 písm. c) zákona o cenách, čímž dojde k odstranění působnosti cenového zákona na ceny cigaret, což by mohlo vyžadovat další úpravy zákona o cenách.

Současně by bylo třeba vložit do zákona o spotřebních daních způsob registrace cen cigaret, což je dnes upraveno v § 10a zákona o cenách, což by zřejmě vyžadovalo vložení nového paragrafu do zákona o spotřebních daních a některé další, navazující úpravy.

Rovněž by bylo třeba upravit odpovídajícím způsobem vyhlášku č. 275/2005 Sb., kterou se stanoví postup při zpracování návrhů na registraci cen pro konečného spotřebitele u cigaret a při změnách těchto cen.

Poznámky a ostatní informace:

Navržené řešení nebude mít dopad na administrativní zátěž ani na daňové výnosy.

Navržené řešení je inspirováno přístupem zvoleným na Slovensku. Ceny pro konečné spotřebitele nejsou stanovovány rozhodnutími, oprávnění osoby je prostřednictvím elektronické komunikace zadávají přímo do registru Informačního systému kontrolních známek (ISKZ, viz

<https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/spotrebne-dane/iskz>).

Takové řešení by navíc bylo v souladu s tím, že pevné ceny u cigaret nevycházejí z cenové politiky státu, ale z existence procentní sazby daně z konečné ceny pro spotřebitele. Dokud existovala jen specifická sazba daně, cigarety neměly stanovené pevné ceny.

Název formuláře (totožný s názvem e-mailu):

Žádost o náměty k připravované novele zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Název předkladatele návrhu či podnětu:

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Datum odeslání návrhu či podnětu e-mailem:

9.5.2017

Stěžejní ustanovení nebo článek právní normy, ze kterého návrh či podnět primárně vychází:

§ 126 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Stěžejní judikát SDEU, NSS nebo jiného soudu, ze kterého námět či podnět primárně vychází:

n/a

Zjednodušený popis návrhu či podnětu:

Další snížení úhrady nebo zajištění odběru tabákových nálepek

Podrobný popis návrhu či podnětu:

Úhrada hodnoty odebraných tabákových nálepek je dle § 119 odst. 2 zákona o spotřebních daních splatná do 60 dnů od jejich odběru. Odběratel je však současně povinen poskytnout zajištění hodnoty odebraných tabákových nálepek, čímž se splatnost efektivně posunuje k datu odběru. § 123 až 127 pak stanoví možnosti, aby spolehlivým hospodářským subjektům bylo zajištění sníženo. Dle § 126 může být zajištění sníženo až na 40 % hodnoty tabákových nálepek.

Domníváme se, že zajištění u hospodářských subjektů, u nichž je možnost daňového úniku prakticky vyloučena, by mohlo být sníženo ještě dále, čímž by na straně daňových subjektů došlo k dalšímu snížení administrativních nákladů.

Lhůta pěti let, po jejímž uplynutí by bylo dle níže uvedeného návrhu umožněno 100% snížení zajištění, je podle našeho názoru dostatečná pro to, aby nebyla zneužitelná pro daňové úniky.

Navrhované řešení:

Doplnění odstavců 4 až 6 do § 126 např. v tomto znění:

(4) Pověřený správce daně v rozhodnutí o snížení úhrady nebo zajištění uvede výši tohoto snížení pro jednotlivý odběr ve výši 60 % hodnoty tabákových nálepek, trvá-li snížení úhrady nebo zajištění nepřetržitě po dobu 36 měsíců před vydáním tohoto rozhodnutí.

(5) Pověřený správce daně v rozhodnutí o snížení úhrady nebo zajištění uvede výši tohoto snížení pro jednotlivý odběr ve výši 80 % hodnoty tabákových nálepek, trvá-li snížení úhrady nebo zajištění nepřetržitě po dobu 48 měsíců před vydáním tohoto rozhodnutí.

(5) Pověřený správce daně v rozhodnutí o snížení úhrady nebo zajištění uvede výši tohoto snížení pro jednotlivý odběr ve výši 100 % hodnoty tabákových nálepek, trvá-li snížení úhrady nebo zajištění nepřetržitě po dobu 60 měsíců před vydáním tohoto rozhodnutí.

Stávající odstavec 4 by byl přečíslován na odstavec 7.

Poznámky a ostatní informace:

Změny by vedla ke snížení administrativních nákladů na zajištění úhrady hodnoty tabákových nálepek. Lze odhadnout, že celkové náklady na zajištění odběru tabákových nálepek se pohybují mezi 10 a 20 mil. Kč ročně.